

Số: 215 /CV-VASEP

Tp. Hồ Chí Minh, ngày 29 tháng 11 năm 2025

V/v: góp ý đối với dự thảo Thông tư quy định
Giấy chứng nhận thủy sản, sản phẩm thủy sản
XK vào thị trường Hoa Kỳ

Kính gửi: - Bộ Nông nghiệp và Môi trường;

- Cục Thủy sản và Kiểm ngư.

Phúc đáp công văn số 3097/TSKN-BVPTNL ngày 21/11/2025 của Cục Thủy sản và Kiểm ngư về việc ý kiến đối với dự thảo Thông tư quy định Giấy chứng nhận thủy sản, sản phẩm thủy sản XK vào thị trường Hoa Kỳ (*gọi tắt là dự thảo*), trên cơ sở tổng hợp ý kiến góp ý từ các doanh nghiệp hội viên, và tiếp nối công văn số 201/CV-VASEP ngày 10/11/2025 v.v góp ý đối với dự thảo hướng dẫn xác nhận Giấy chứng nhận sản phẩm thủy sản XK (COA), Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu Thủy sản Việt Nam (VASEP) xin có một số ý kiến góp ý và đề xuất, cụ thể như sau:

I. ĐỀ XUẤT-KIỆN NGHỊ QUAN TRỌNG:

Ngày 21/11/2025, NOAA-Hoa Kỳ đã có thư (mail) gửi lãnh đạo Cục đề thông báo về cơ chế cấp Giấy chứng nhận thủy sản, sản phẩm thủy sản XK vào thị trường Hoa Kỳ (COA). Theo đó:

- Việt Nam chỉ cấp COA đối với nguyên liệu khai thác trong nước.
- Với nguyên liệu nhập khẩu, sẽ do quốc gia khai thác cấp COA.
 - Với nguyên liệu nhập khẩu từ quốc gia trong nhóm (list) 1 (các nước được công nhận tương đương hoàn toàn) thì: (1) *nếu nước xuất xứ (Country of Origin) vẫn giữ nguyên là quốc gia List 1 thì không cần COA*, (2) *Nếu nước xuất xứ thay đổi thành Việt Nam do chế biến, và sản phẩm đó tương tự với sản phẩm thuộc một nghề cá của Việt Nam không được công nhận tương đương, thì COA do quốc gia khai thác ký là bắt buộc.*
 - Nếu Việt Nam chế biến sản phẩm nhập khẩu từ quốc gia thuộc List 2, từ một nghề cá đã được công nhận tương đương, và sản phẩm đó không giống hoặc không tương tự với nghề cá của Việt Nam không được công nhận tương đương, thì không cần COA để nhập khẩu sản phẩm này vào Hoa Kỳ.
 - Nếu Việt Nam chế biến sản phẩm nhập khẩu từ quốc gia thuộc List 2, từ một nghề cá đã được công nhận tương đương, nhưng sản phẩm đó giống hoặc tương tự với nghề cá của Việt Nam không được công nhận tương đương, thì bắt buộc phải có COA để được nhập khẩu vào Hoa Kỳ.

Trên cơ sở thư của NOAA, Hiệp hội VASEP và các DN thấy rõ rằng nếu quy định này của NOAA giữ nguyên thì gần như không còn cơ hội hoặc rất khó khăn để tiếp tục xuất khẩu các hàng hải sản khai thác có nguồn gốc nhập khẩu vào Hoa Kỳ. Trong khi Việt Nam có lợi thế tuyệt đối về năng lực chế biến so với các quốc gia khác, và nguồn nguyên liệu hải sản nhập khẩu để sản xuất, xuất khẩu đang duy trì năng lực cung ứng của Việt Nam, tạo công ăn việc làm và kim ngạch 300-320 triệu USD/năm sang Hoa Kỳ (chiếm 60-65% kim ngạch XK hải sản khai thác sang Hoa Kỳ).

Nhận định tác động như trên vì rõ ràng yêu cầu giấy COA đối với các quốc gia ở List 1 là không khả thi do các quốc gia này đã được công nhận tương đương hoàn toàn nên không xây dựng cơ chế cấp COA cho bất kỳ dòng hàng nào. Các quốc gia ở List 2 cũng có thể sẽ chỉ cấp COA cho dòng hàng XK sang Hoa Kỳ chứ không phải cho tất cả các quốc gia.

Bên cạnh đó, với các nguyên liệu đang hiện có và được bảo quản tại kho của các DN (được doanh nghiệp mua trước khi Đạo luật MMPA được áp dụng), DN không thể có được giấy COA - cũng đang là mối lo ngại lớn của cộng đồng DN mà chưa thấy có các hướng dẫn nào của phía NOAA.

Vì vậy, VASEP kính đề nghị Bộ NNMT và Cục TSKN:

1. Đặc biệt quan tâm và có công thư gửi NOAA đề nghị làm rõ hoặc kiến nghị giải quyết cho thực tế này để tháo gỡ cho năng lực sản xuất, xuất khẩu và cung ứng hợp pháp này của Việt Nam. Trong khả năng có thể, Bộ NNMT có thể phối hợp với Bộ Ngoại giao và Bộ Công Thương để thúc đẩy NOAA giải quyết vấn đề này.
2. Có công thư, song song với việc (1) trên, gửi các quốc gia có xuất khẩu hải sản sang Việt Nam để có cơ chế hợp tác về cấp giấy COA cho nguyên liệu xuất khẩu sang Việt Nam để sản xuất xuất khẩu đi Hoa Kỳ.

II. GÓP Ý CHI TIẾT DỰ THẢO THÔNG TƯ:

1. Điều 6. Hồ sơ thực hiện chứng nhận COA

Góp ý/Đề xuất: Đề xuất chọn phương án 2, theo đó thành phần hồ sơ hoàn toàn do tổ chức, cá nhân tự khai và tự chịu trách nhiệm:

1. Tờ khai chứng nhận COA theo mẫu quy định tại Phụ lục I ban hành kèm theo Thông tư này

2. Bản sao của một trong các giấy tờ sau: Bảng kê hàng hóa (có thông tin về loài thủy sản, nghề/ngư cụ sử dụng, địa điểm khai thác, thời điểm khai thác, quốc gia khai thác, tên tàu và số hiệu tàu khai thác) có xác nhận của Tổ chức, cá nhân ... ~~hoặc Giấy chứng nhận của thuyền trưởng (Captain's statement) hoặc thông tin về lô hàng theo mẫu số 25 ban hành kèm theo Nghị định 37/2024/NĐ-CP.~~

Đồng thời, đề nghị Ban Soạn thảo xây dựng mẫu bảng kê hàng hóa áp dụng thống nhất tại các địa phương để đồng bộ hóa triển khai và thuận tiện cho doanh nghiệp.

Lý do:

- Bản chất các thông tin khai trên giấy COA và trên Giấy biên nhận sản phẩm bốc dỡ qua cảng hoặc Giấy xác nhận nguyên liệu thủy sản khai thác không khớp nhau. Bên cạnh đó, Chính phủ đã chỉ đạo hoàn thiện cơ sở dữ liệu điện tử quản lý nghề cá. Vì vậy, trên thông tin tại bảng kê hàng hóa của Doanh nghiệp, cơ quan quản lý cấp địa phương hoàn toàn có thể kiểm tra thông tin liên quan trên COA như: mô tả loài, ngư cụ đánh bắt tàu khai thác, quốc gia treo cờ, tên tàu/số hiệu tàu khai thác và tàu khai thác có vi phạm quy định không.
- Hiện nay, Doanh nghiệp chủ yếu thu mua nguyên liệu từ nậu vừa/đại lý: Đối với thị trường Hoa Kỳ, Doanh nghiệp được phép thu mua nguyên liệu từ nậu vừa/đại lý được cấp giấy chứng nhận an toàn thực phẩm để xuất khẩu. Do đó, doanh nghiệp rất khó xin được giấy biên nhận bốc dỡ/giấy xác nhận nguyên liệu thủy sản khai thác từ nậu vừa/đại lý. Còn khi XK sang thị trường EU, DN bắt buộc phải mua NL trực tiếp

từ tàu cá hoặc nhà máy chế biến được EU phê duyệt thì mới được phép xuất khẩu vào EU. Do đó việc xin giấy biên nhận bốc dỡ thủy sản/giấy xác nhận nguyên liệu thủy sản khai thác cũng là bắt buộc để xin cấp chứng nhận thủy sản khai thác khi xuất khẩu thủy sản khai thác vào EU.

- Doanh nghiệp chủ động và rút ngắn được thời gian, thủ tục chuẩn bị hồ sơ.

2. Điều 7. Trình tự, thủ tục cấp giấy chứng nhận

3. Trong thời hạn 05 ngày làm việc kể từ ngày nhận đủ hồ sơ hợp lệ, đơn vị chuyên môn được Cơ quan quản lý nhà nước về thủy sản tại địa phương giao thực hiện tổ chức thẩm định hồ sơ theo yêu cầu, quy định tại Điều 8 Thông tư này và trình lãnh đạo có thẩm quyền xem xét, chứng nhận.

Góp ý/Đề xuất: đề nghị sửa đổi lại như sau:

3. Trong thời hạn 03 (ba) ngày làm việc kể từ ngày nhận đủ hồ sơ hợp lệ, đơn vị chuyên môn được Cơ quan quản lý nhà nước về thủy sản tại địa phương giao thực hiện tổ chức thẩm định hồ sơ theo yêu cầu, quy định tại Điều 8 Thông tư này và trình lãnh đạo có thẩm quyền xem xét, chứng nhận.

Lý do: (1) Thời hạn 03 (ba) ngày phù hợp với các quy định hiện hành về trình tự, thủ tục các giấy tờ pháp lý. (2) Hiện nay, nhiều doanh nghiệp xuất khẩu thanh toán theo L/C qua ngân hàng để đảm bảo ít rủi ro so với thanh toán trực tiếp (L/C - Letter Credit là thư tín dụng, DN thanh toán tiền từ khách hàng thông qua Ngân Hàng). Do đó, trong điều khoản L/C có quy định thời hạn trình chứng từ để ngân hàng giải ngân và gửi chứng từ cho khách... Thông thường ngân hàng sẽ yêu cầu trình chứng từ 10-15 ngày, nếu quá hạn thì coi là bất hợp lệ và bị phạt nặng). Vì vậy, DN rất cần có đủ hồ sơ của lô hàng xuất khẩu sớm để nộp cho ngân hàng. Bên cạnh đó, trong năm DN có thể có thêm các khách hàng mới, họ ký hợp đồng và yêu cầu XK hàng sớm nên DN cần sản xuất và hoàn thiện hồ sơ chứng từ nhanh để XK cho khách hàng.

3. Điều 11. Điều khoản chuyển tiếp

Đối với các lô nguyên liệu lưu kho được khai thác, nhập khẩu trước thời điểm có hiệu lực của Thông tư này, tổ chức, cá nhân được phép nộp Giấy chứng nhận của thuyền trưởng (Captain's statement) hoặc Nhật ký khai thác thủy sản thay thế cho hồ sơ quy định tại khoản 2 Điều 6 Thông tư này. Tài liệu thay thế phải có thông tin về loài thủy sản, nghề/ngư cụ sử dụng, địa điểm khai thác, thời điểm khai thác, quốc gia khai thác, tên tàu và số hiệu tàu khai thác.

Góp ý/Đề xuất: đề nghị sửa đổi lại như sau:

Đối với các lô nguyên liệu lưu kho được khai thác, ~~nhập khẩu~~ trước thời điểm có hiệu lực của Thông tư này, tổ chức, cá nhân được phép nộp ~~Giấy chứng nhận của thuyền trưởng (Captain's statement) hoặc~~ Bảng kê hàng hóa kèm hồ sơ chứng từ chứng minh nguyên liệu được thu mua trước khi thông tư có hiệu lực, thay thế cho hồ sơ quy định tại khoản 2 Điều 6 Thông tư này. Tài liệu thay thế phải có thông tin về loài thủy sản, nghề/ngư cụ sử dụng, địa điểm khai thác, thời điểm khai thác, quốc gia khai thác, tên tàu và số hiệu tàu khai thác.

Lý do: Nhật ký khai thác (NKKT) được cảng cá thu lại khi tàu cập cảng. Đồng thời, NKKT chứa thông tin về ngư trường khai thác, vị trí khai thác – đây là các thông tin bí mật của mỗi tàu khai thác nên chủ tàu không muốn cung cấp cho doanh nghiệp. Vì vậy, DN rất khó để xin NKKT (dù bản chính hay bản sao).

4. Phụ lục II. Giấy chứng nhận sản phẩm thủy sản đạt yêu cầu xuất khẩu Hoa Kỳ (COA)

a. Hướng dẫn ghi thông tin:

(2) **Khối lượng (weight)** - Nhập tổng khối lượng tịnh của sản phẩm bằng kilogam. Thông tin nhập phải phù hợp với khối lượng được ghi trong các tài liệu nộp kèm theo.

Góp ý/Đề xuất: đề nghị Ban soạn thảo hỏi lại NOAA – Hoa Kỳ cột khối lượng (weight) nhập là khối lượng của nguyên liệu để sản xuất hay khối lượng của thành phẩm.

Lý do: NOAA quy định COA đối với nguyên liệu nhập khẩu là của quốc gia khai thác cấp. Như vậy, thông tin khối lượng trên COA của các quốc gia đó sẽ là khối lượng nguyên liệu.

b. Phần dịch tiếng Anh sang tiếng Việt của nội dung trên COA là: *“I do hereby certify, to the best of my knowledge and belief, that the fish/fish products in this shipment are of species of fish or fish products, or from fisheries”/“tôi xin chứng nhận rằng thủy sản/sản phẩm thủy sản trong lô hàng này là sản phẩm thủy sản hoặc từ ngư trường”,* thuật ngữ **“from fisheries”** được dịch là **“từ ngư trường”** là không phù hợp.

Góp ý/Đề xuất: Chữ **“from fisheries”** nên được dịch là **“từ nghề cá”** thì sẽ phù hợp hơn

5. Bảng 1: Bảng mã nghề/ ngư cụ

Góp ý/Đề xuất: Đề nghị Ban soạn thảo rà soát và đối chiếu với bảng viết tắt các loại nghề khai thác thủy sản tại Phụ lục V, Thông tư 21/2018/TT-BNNPTNT và các tài liệu liên quan khác để bổ sung thêm các nghề/ ngư cụ khai thác cho đầy đủ.

Lý do: Bảng mã nghề/ ngư cụ còn chưa đầy đủ, thiếu một số nghề (ví dụ nghề Lồng bẫy (Pots and traps).

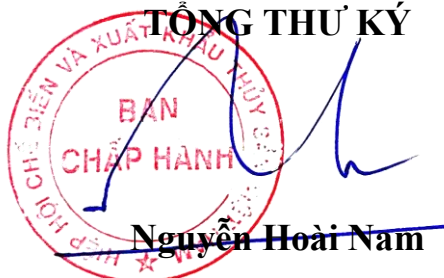
Hiệp hội và cộng đồng doanh nghiệp thủy sản kính đề nghị Cục Thủy sản và Kiểm ngư và Ban soạn thảo xem xét tiếp thu các góp ý nêu trên để Dự thảo Thông tư khi ban hành vừa đảm bảo mục tiêu quản lý, phù hợp với các văn bản pháp lý hiện hành và quy định của NOAA-Hoa Kỳ, vừa hỗ trợ doanh nghiệp phát triển bền vững và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

Trân trọng cảm ơn và kính chào./

Nơi nhận:

- Như trên;
- Hội đồng TV CC TTHC;
- Ban Thường vụ HH;
- BCH và BKT HH;
- VPĐD HH tại Hà Nội;
- Lưu VP HH.

TUQ. CHỦ TỊCH HIỆP HỘI
TỔNG THƯ KÝ

Nguyễn Hoài Nam